

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/113/2020
Identifikačné číslo spisu: 5312212819
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5312212819.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ W. F., bývajúcej v N. XXX, 2/ N. P., bývajúcej v N. XXX, 3/ U. W., bývajúcej v N., X. XXX, žalobkyne 1/ - 3/ zastúpené JUDr. Janou Hanulákovou, DiS, advokátkou so sídlom v Rakovej 702, proti žalovaným 1/ Q. L., bývajúcej v N. XXX, 2a/ L. Q., bývajúcej v N., X. XX, 2b/ F. Q., bývajúcemu v Č., E. XX, 2c/ Y. Q., bývajúcej v N., X. XX, 2d/ B. Q., bývajúcej v W., I. T. X, 2e/ Q. Q., bývajúcemu vo X. XXX, 3/ U. H., bývajúcej v N. X, 4/ P. S., bývajúcej v U. X, O., Č. H., 5a/ U. O., bývajúcemu v X. XXX, 5b/ U. O., bývajúcemu v H. XX, 5c/ W. X., bývajúcej v H. XXXX, 6/ P.H. O., bývajúcej v N., J. O. XXX, zastúpenej Y. O., bývajúcou v Č., M. XX, 7/ H. O., bývajúcej v E. - N., X. XX, Č.Á. H., 8a/ S. Š., bývajúcej v Š., X. XX, Č. H., 8b/ H. Č., bývajúcej v U., D. - D. XXX, Č.B. H., 9/ C. F., bývajúcemu v S., B. XXX, Č. H., zastúpenému Q.B.F. VYRVA, s.r.o, so sídlom v Bratislave, Mierová 48/B, 10/ Y. F., bývajúcej v H. J. F., Ú. F. T.I., Č. H., zastúpenej P. F., bývajúcou v S., B. XXX, Č. H., 11/ G. Q., na neznámom mieste, 12/ Y. Q., na neznámom mieste, žalovaní 11/ a 12/ zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 13/ D. F., bývajúcej v Zákopčí, Stred 478, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 C 313/2012, o dovolaní žalobkýň 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. júla 2019 sp. zn. 7 Co 13/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaným 1/ a 13/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. júna 2018, č. k. 4 C 313/2012-338 zamietol žalobu a žalobkyniam 1/ až 3/ uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyne 1/ až 3/ sa žalobou domáhali určenia, že do dedičstva po U. F., narodeného X. E. XXXX, zomrelého X. C. XXXX, bývajúceho naposledy v N. XXX, patrí nehnuteľnosť C-KN parc. č. XXXX/X o výmere 130 m², zastavané plochy a nádvoría v katastrálnom území N. (ďalej aj „nehnuteľnosť“) na tom základe, že právny predchodca žalobkýň U. F. od roku 1970 nehnuteľnosť užíval ako prístupovú cestu k rodinnému

domu XXX; v roku 1974 odstránil ostatné časti chátraného domu č. XXX a nehnuteľnosť užíval pokojne, nerušené ako oprávnený držiteľ od roku 1970. Uplynutím nepretržitej 10 ročnej držby získal vlastníctvo k nehnuteľnosti vydržaním dňom 1. apríla 1984. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno na preukázanie, že výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol B. F., ktorý disponoval s nehnuteľnosťou v roku 1970 ústnou kúpnu zmluvou v prospech U. F., ktorý nadobudol vlastnícke právo ku dňu smrti vydržaním. Mal za preukázané, že došlo k faktickému zrušeniu a vyporiadaniu spoluvlastníctva v dávnej minulosti do roku 1950 reálnou del'bou medzi pozemkovoknižnými spoluvlastníkmi s tým, že každý zo spoluvlastníkov mal už do roku 1950 reálne vydelenu svoju nehnuteľnosť a v rámci všetkých pozemkovoknižných spoluvlastníkov (ale mimo pozemkovú knihu) boli realizované aj prevody. Pri svojom rozhodovaní vychádzal aj z vyjadrenia katastra nehnuteľností a poukázal na to, že žalobkyne síce preukázali, že k zrušeniu spoluvlastníctva došlo, ale nepreukázali, že sporná nehnuteľnosť neostala ako prístupová cesta v ideálnom spoluvlastníctve ostatných pozemkovoknižných vlastníkov, ale bola pri del'be reálne vydelená do výlučného vlastníctva B. F.. Rovnako nepreukázali ani, ktorú reálne vydelenu nehnuteľnosť v nehnuteľnosti PKN (pozemkovoknižnej) parc. č. XXXXX získal B. F. kúpnu zmluvou z 13. decembra 1937, ČD XXXX, PKV (pozemkovoknižná vložka) č. XXXX od P. H., rod. F.. Teda nepreukázali výlučné vlastnícke právo P.H. H., rod. F., k reálne vydelenej nehnuteľnosti C-KN (parcela registra C) parc. č. XXXX/X o výmere 130 m², ani výlučné vlastnícke právo B. F. k reálne vydelenej nehnuteľnosti C-KN parc. č. XXXX/X. Na uvedenom základe mal súd prvej inštancie za zrejmé, že B. F. nemohol platným spôsobom nehnuteľnosťou disponovať a ústne v roku 1970 predať U. F. reálne vydelenu nehnuteľnosť. Tvrdenie, že k nadobudnutiu vlastníctva malo dôjsť ústnou kúpnu zmluvou v roku 1970 považoval za nevierohodné aj z dôvodu, že podľa tvrdení v žalobe nehnuteľnosť v dedičskom konaní nebola prejednaná. Okresný súd bol názoru, že ide o nepravdivé tvrdenie, nakoľko predmetná nehnuteľnosť je podľa geometrického plánu identická s parcelou E-KN (parcela registra E) parc. č. XXXXX, ktorá bola v dedičskom konaní po U. F. prejednaná uznesením sp. zn. 5 D 125/2007 zo 4. októbra 2007, a to podiel 2/32 evidovaný na LV č. XXXX a vlastníčkou sa stala W. F., rod. L.. Nakoľko z vykonaného dokazovania nevyplýva rozpor medzi ideálnym stavom spoluvlastníctva zapísaným na liste vlastníctva na jednotlivých spoluvlastníkov a hmotnoprávnym stavom výlučného vlastníctva, ktoré by svedčilo U. F., súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyne nepreukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). A keďže žalobkyne nevyvrátili zákonnú domnienku ideálneho spoluvlastníctva, ktorá je v zmysle § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) záväzná, kým zákonným spôsobom nie je preukázaný opak, súd prvej inštancie dospel k záveru, že naďalej existuje ideálny spoluvlastnícky vzťah k nehnuteľnosti C-KN XXXX/X o výmere 130 m² tvoriacej predmet sporu a žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkýň 1/ až 3/ rozsudkom z 31. júla 2019 sp. zn. 7 Co 13/2019 v spojení s opravným uznesením zo 16. septembra 2019 sp. zn. 7 Co 13/2019, I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a II. žalovaným 1/ až 13/ priznal proti žalobkyniam 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP). Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalej s poukazom na § 195 ods. 1 CSP doplnil, že okresný súd neporušil procesné práva žalobkýň a nedošlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, keď postupom súdu prvej inštancie neboli ako sporové strany vypočuté, nakoľko dôkazom je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi. Strana žalobkýň nepodala návrh vykonania dôkazu ich výsluchom a preto súd prvej inštancie nemal v zmysle § 195 ods. 2 CSP povinnosť nariaďovať takýto dôkaz. K námietke žalobkýň, že v Osvedčení o vydržaní vlastníctva nebola predmetom C-KN parcela č. XXXX/X o výmere 130 m² z dôvodu, že sporná parcela bola právne vysporiadaná a zapísaná na liste vlastníctva, čo má preukazovať oznámenie obce N. z 2. októbra 2007, odvolací súd poznamenal, že uvedený listinný dôkaz nepreukazuje, že sa jedná o spornú parcelu, preto nie je možné na takýto listinný dôkaz vo vzťahu k tvrdenej skutočnosti žalobkýň prihliadať. Na margo námietky, že súd prvej inštancie nepripustil znalecké dokazovanie odvolací súd poukázal na dôvody, ktoré súd prvej inštancie k tomu viedli a bol

rovnakého názoru, že znalecké dokazovanie by bolo nehospodárne, nakoľko žalobkyne nepreukázali titul nadobudnutia vlastníckeho práva U. F., od ktorého odvodzujú jeho dobrú vieru, že bol vlastníkom nehnuteľnosti a že vlastníctvo nadobudol vydržaním. Nesúhlasil s argumentáciou žalobkýň, že keby aj B. F. predal svojmu synovi U. F. v roku 1970 len časť spornej nehnuteľnosti a tento sa uchopil užívania celej jej časti, bol by so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu predmetný pozemok ako „spoluvlastníkovi“ patrí a takto by splnil podmienky vydržania a stal by sa vlastníkom celej nehnuteľnosti. Ich poukazovanie v tomto kontexte na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 488/2004 neuznal s tým, že sa nejedná o tzv. ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Zrekapituloval výklad a použitie ustanovenia § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) o tom, že dobromyseľnosť znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je, alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Objasnil, že ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. S odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5 Cdo 30/2010, 3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 3 M Cdo 7/2010, 6 M Cdo 5/2010) ďalej zdôraznil, že právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu neznalosť zákona neospravedlňuje, vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vyplývajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedliteľný. V tomto kontexte pripomenul, že požiadavka, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci boli zaregistrované štátnym notárstvom, bola v Občianskom zákonníku upravená jasne a jednoznačne v ustanovení § 134 ods. 2 (v znení platnom do 31. decembra 1991); rovnako aj požiadavka písomnej formy zmluvy o prevode nehnuteľnosti bola nesporne a zrozumiteľne upravená v ustanovení § 46 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. decembra 1991. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutkových a právnych záverov potom krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade sa nemôže jednať o omyl právny, pokiaľ žalobkyne tvrdili existenciu ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970, nakoľko ich právny predchodca nemohol byť z objektívneho hľadiska v dobrej viere, že na základe ústnej kúpnej zmluvy od otca B. F. nadobudol spornú nehnuteľnosť. Pokiaľ ide o skutkový omyl, odvolací súd uzavrel, že žalobkyne rovnako neunesli dôkazné bremeno, že ich právny predchodca bol v skutkovom omyle, že drží nehnuteľnosť pre seba, nakoľko v rámci dedičského konania po B. F. právny predchodca žalobkýň U. F. nenamieta, že poručiteľ B. F. mu pozemkovknížny pozemok č. XXXXX za života previedol ústnou kúpnu zmluvou v roku 1970, pričom spoluvlastnícky podiel k predmetnému pozemku bol predmetom dedenia. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne 1/ až 3/ (ďalej aj „dovolateľky“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Čo do odvolacích dôvodov namietali nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého rozsudku s tým, že krajský súd podané odvolanie dostatočným spôsobom nepreskúmal. Nestotožnili sa s názorom, že neunesli dôkazné bremeno tvrdenia, že výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol B. F.č, ktorý ju následne v roku 1970 na základe ústnej kúpnej zmluvy previedol na U. F.č. V tejto súvislosti uviedli, že nebolo ani v ich silách preukázať, že ich právny predchodca U. F.č je výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti, nakoľko išlo o ústnu kúpnu zmluvu a predmetná skutočnosť bola tvrdená neb. U. F.č. Dovolateľky vytkli odvolaciemu súdu nesprávne vyhodnotenie listinného dôkazu - oznámenie obce N.čG. z 2. októbra 2007, ktorý má preukazovať, že sa jedná o spornú parcelu; mali za to, že ide o totožný pozemok, ktorý sa nachádza pred ich rodinným domom súp. č. XXX v k. ú. N.č, pričom z predmetného oznámenia vyplýva, že došlo k prešetroeniu listu ohľadne uzávery prístupovej cesty pri dome č. XXX a pozemok, cez ktorý viedla cesta okolo domu má pani F.č vysporiadaný a na liste

vlastníctva. Uvedené sa viazalo k roku 2007 a následne, keď v obci N.č začal projekt ROEP, zistili, že pozemok, ktorý tvorí predmet žaloby a ktorý v minulosti vlastnila žalobkyňa 1/ je bez listu vlastníctva, preto došlo k podaniu žaloby. V ďalšej časti dovolania dovolateľky zhodne s podaným odvolaním odkázali na skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzovali opodstatnenosť uplatneného nároku. Poukázali na to, že v rámci vykonaných dôkazov požiadali o znalecké dokazovanie v intenciách vyjadrenia katastrálneho odboru Okresného úradu Čadca k tomu, že na spornej parcele nebola cesta. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľky navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná 6/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nesúhlasí s dovolaním žalobkyň, napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za správny a navrhla jeho potvrdenie. K meritu sporu poznamenala, že nehnuteľnosť právoplatne zdedila po nebohom P. F.č, ktorý ju zase zdedil po svojom otcovi neb. B. F.č (sp. zn. D 818/71) a U. F.č nenamietal ani neoboznámil notára, že existuje takáto zmluva a v roku 1971 súhlasil s dedičstvom.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalobkyne 1/ až 3/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nedostatočne odpovedal na podstatné tvrdenia uvedené v odvolaní.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

11. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

13.1. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobkyne 1/ až 3/ uvádzali v dovolaní, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa dostatočne nevysporiadalo s ich relevantnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku na určenie, že do dedičstva po ich právnom predchodcovi U. F. patrí nehnuteľnosť. Odvolací súd s poukazom na publikované rozhodnutie najvyššieho súdu R 73/2015 zrozumiteľne objasnil, z akého dôvodu mal v preskúmvanej veci za to, že oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok). Zdôraznil, že ak žalobkyne 1/ až 3/ tvrdili existenciu ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970, nemôže sa jednať o právny omyl a teda ich právny predchodca nemohol byť z objektívneho hľadiska v dobrej viere, že na základe ústnej kúpnej zmluvy od otca B. F.H. nadobudol spornú nehnuteľnosť.

13.2. K ich výhrade o prijatých záveroch, že neunesli dôkazné bremeno, že výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol B. F.č, ktorý ju následne v roku 1970 na základe ústnej kúpnej zmluvy previedol na U. F.č, odvolací súd dostačujúco objasnil, že samotná skutočnosť, že niekto užíva pozemok, ešte neznamená, že je oprávneným držiteľom tohto pozemku s tým, že existenciu kúpnej zmluvy priamo vylučovali dedičské rozhodnutia po G. F.č z roku 1964 a B. F.č z roku 1971, ktorých predmetom dedenia bol aj spoluvlastnícky podiel k PKN parcele č. XXXXX, z ktorej má byť vytvorená parcela C-KN č. XXXX/X, ku ktorej sa dovolateľky domáhajú určenia vlastníckeho práva. Z uvedeného potom prijal aj nezvratný záver, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno o existencii ústnej kúpnej zmluvy z roku 1970. V tomto kontexte aj súd prvej inštancie osobitne zdôraznil, vychádzajúc z vyjadrenia katastrálneho odboru Okresného úradu Čadca, že ako užívatelia reálne vydelených nehnuteľností E-KN pred THM (technicko-hospodárskym mapovaním), ktoré sú totožné s parcelou C-KN XXXX/X, nie sú žalobkyne 1/ až 3/, ani ich právni predchodcovia U. F.č a B. F.č. S ohľadom na uvedené potom vyvodil, že žalobkyne 1/ až 3/ nepreukázali, že sporná nehnuteľnosť (C-KN XXXX/X) v reálne vydelenom stave zmapovanom mapami E-KN pred THM, bola pri zrušení a vyporiadaní

spoluvlastníctva vydedená do výlučného vlastníctva právneho predchodcovi B. F.č a ani to, že následne takto reálne vydedenú nehnuteľnosť užíval výlučne U. F.č. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutkových a právnych záverov už nebolo z pohľadu dovolacieho súdu potrebné, aby odvolací súd reagoval na ďalšie, menej podstatné tvrdenia žalobkyní v odvolaní.

13.3. Dovolateľky vytkli odvolaciemu súdu nesprávne vyhodnotenie listinného dôkazu z 2. októbra 2007, ktorým obec Zákopčie mala oznámiť niektoré rozhodné skutočnosti pre posúdenie sporu; žalobkyne mali za to, že ide o totožný pozemok, ktorý sa nachádza pred ich rodinným domom súp. č. XXX v k. ú. N.č a ktorý mala žalobkyňa 1/ vysporiadaný a vedený na liste vlastníctva. Odvolací súd uviedol, že tento listinný dôkaz nepreukazuje, že sa jedná o spornú parcelu, preto nie je možné na takýto listinný dôkaz vo vzťahu k tvrdenej skutočnosti žalobkyní prihliadať. Z predmetného oznámenia obce mu totiž vyplynulo, že stavebná komisia pri stavebnom úrade v Zákopčí informovala G.. G.Y. O. a manželku, že prešetrila ich list ohľadom uzávery prístupovej cesty pri dome č. XXX a zistila, že pozemok cez ktorý viedla cesta okolo domu, má p. F. vysporiadaný a zapísaný na liste vlastníctva. Ale nakoľko sa v listine nekonštatuje, o ktorú konkrétnu parcelu sa má jednať, prípadne o ktorý konkrétny list vlastníctva, odvolací súd zákonite na takýto listinný dôkaz vo vzťahu k tvrdenej skutočnosti žalobkyní neprihliadol. V nadväznosti na uvedené dovolací súd konštatuje, že podľa § 191 CSP. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd v súvislosti s námietkami dovolateľiek týkajúcimi sa nedostatkov v procese zisťovania a hodnotenia skutkového stavu pre úplnosť dodáva, že dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, v posudzovanom spore však dovolací súd takúto vadu nezistil.

14. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritorne vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Dovolateľky vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali, že v konaní nebolo vykonané (nimi) navrhnuté znalecké dokazovanie. K tomu dovolací súd uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že Civilný sporový poriadok strane

konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnuť. Toto procesné oprávnenie žalobca v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté).

15.1. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

15.2. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súd prvej inštancie osobitne do zápisnice o pojednávaní (č. l. 332 súdneho spisu) objasnil dôvody, pre ktoré zamietol predmetný návrh a odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bližšie konkretizoval, prečo nepovažoval za potrebné vykonať žalobkyňami navrhnuté znalecké dokazovanie (porov. odsek 15. rozsudku odvolacieho súdu), pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za primerané. Plne sa stotožňuje s tým, že žalobkyne nekonkretizovali, ktorej parcele E-KN pred THM zodpovedná sporná parcela a že ani predmetnými dôkazmi by žalobkyne nepreukázali vlastníctvo, keďže nepredložili evidenčný list na parcelu E-KN pred THM, z ktorého by vyplývalo, že tá - ktorá konkrétna parcela E-KN pred THM bola pri deľbe vydelená B., resp. U. F.. Znalecké dokazovanie by bolo nehospodárne, nakoľko žalobkyne 1/ až 3/ nepreukázali titul nadobudnutia vlastníckeho práva U. F., od ktorého odvodzujú jeho dobrú vieru, že bol vlastníkom nehnuteľnosti a že vlastníctvo nadobudol vydržaním a preto odmietnutie vykonania znaleckého dokazovania ako nadbytočného a neúčelného považoval dovolací súd za správne a dostatočne odôvodnené. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že týmto postupom súdov nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f/ CSP.

16. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobkyne 1/ až 3/ neopodstatnene namietajú nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalobkýň 1/ až 3/ odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.